

οἷα καταδρομῆς ἦν κατὰ τούτων ἐπεχείρησεν, ἀρκεῖ νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὰς ὀλίγας λέξεις ὅσας ἀναφέρει περὶ τούτου ἡ ἐκ προστάγματος τοῦ Πορφυρογεννήτου συνταχθεῖσα χρονογραφία. Κατ' αὐτὴν ἡ βασίλισσα ἀγαλλομένη δι' ὅσα ἐπραξεν ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας «καὶ οἷον τρόπαια ἐπιθεῖναι μείζω δι' ἐφέσεως ἔχουσα καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀνατολὴν παυλικιανοὺς ἐπειρᾶτο μετάγειν ὡς βούλοιοτο πρὸς εὐσέβειαν, ἢ ἐξαιρεῖν καὶ ἀπ' ἀνθρώπων ποιεῖν, ὃ καὶ πολλῶν κακῶν τὴν ἡμετέραν ἐνέπλησεν. Ἡ μὲν γὰρ πέμψασά τινας τῶν ἐπ' ἐξουσίας (ὃ τοῦ Ἀργυροῦ καὶ ὃ τοῦ Δουκὸς καὶ ὃ Σουδάλης οἱ ἀποσταλέντες ἐλέγοντο), τοὺς μὲν ξύλῳ ἀνήρτων, τοὺς δὲ ξίφει παρεδίδουν, τοὺς δὲ τῷ τῆς θαλάσσης βυθῷ. Ὡσεὶ δέκα μυριάδες ὃ οὕτως ἀπολλύμενος ἠριθμεῖτο λαὸς καὶ ἡ ὑπαρξὶς αὐτῶν τῷ βασιλικῷ ταμείῳ ἤγετο καὶ εἰσεκομίζεται». Ἐκατὸν λοιπὸν χιλιάδες ψυχαὶ ἐγένοντο ἐν μόνῃ τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ θύματα τῆς πίστεως αὐτῶν εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀκρας μεταρρυθμίσεως. Καὶ οἱ χρονογράφοι, οἵτινες ἐμαίνοντο διὰ τὴν τιμωρίαν ἦν ὑπέστησαν ἐπὶ Κωνσταντίνου Ε' καὶ ἐπὶ Θεοφίλου ὀλίγοι τινὲς μοναχοὶ καὶ αὐτοὶ ὡς ὑβρισταὶ μᾶλλον τῆς βασιλείας καὶ συνωμόται κατὰ τῶν καθεστώτων ἢ ἔνεκα τοῦ δόγματος αὐτῶν· οἱ χρονογράφοι, οἵτινες ἐν τῇ ἀγανακτῆσει αὐτῶν διὰ τὰς εὐαριθμούς ταύτας πράξεις ἀνέπλῆκτον τότε καὶ ἄλλας ἀνυπάρκτους κατηγορίας κατὰ τε τῶν δύο εἰρημένων βασιλέων καὶ κατ' αὐτῶν ἐκείνων ὅσοι ὁμολογουμένως οὐδένα διέπραξαν θάνατον, οἱ αὐτοὶ χρονογράφοι μετὰ πολλῆς ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας ἀναφέρουσι τὴν ἀνασκολόπισιν, τὴν καρατομίαν, τὸν καταποντισμὸν δέκα μυριάδων ἀνθρώπων καὶ τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἄλλ' ἡ κακουργία αὕτη δὲν ἔμελλε νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος. Οἱ Παυλιανῖται ἦσαν ἄνδρες γενναῖοι καὶ μάχιμοι. Ἀπελπισθέντες ἐτάχθησαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ Καρβέα, ἀξιωματικοῦ ἐγκρίτου παρὰ τῷ ἀνατολικῷ στρατῷ, καὶ τάχιστα συμποσωθέντες εἰς πεντακισχιλίους ἄνδρας κατέφυγον πρὸς τοὺς Ἀραβας τῆς Μελιτηνῆς. Ἐκεῖ εὗρον πολλὴν δεξιῶσιν· ἔκτισαν κατ' ἀρχὰς κώμας καὶ μετ' ὀλίγον πολλαπλασιασθέντες δι' ἀδιαλείπτων προσφύγων ᾠκοδόμησαν μεταξὺ Σεβαστῆς (1) καὶ Τραπεζοῦντος πόλιν μεγάλην, τὴν Τεφρικὴν, καὶ ἐπεχείρησαν κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους πόλεμον μακρὸν καὶ ἐναγώνιον, διαρκέσαντα περὶ τὰ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη καὶ τοῦ ὁποῖου τὰς πρώτας περιπετείας θέλομεν ἀναφέρει ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ. Ὡστε δίκαιον εἶχεν ἡ πρὸ μικροῦ παρατεθεῖσα χρονογραφία, λέγουσα ὅτι τὸ πολίτευμα ἐκεῖνο τῆς Θεοδώρας «πολλῶν κακῶν τὴν ἡμετέραν ἐνέπλησεν». Ἡ ἀφροσύνη τῶν κυβερνήσεων τιμωρεῖται πάντοτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ἡ σύνεσις πάντοτε ἀνταμείβεται. Ὅ,τι ἀπέφυγεν ἡ Θεοδώρα ἐν τῇ Θράκῃ ἠδύνατο νὰ ἔσυνεσις πάντοτε ἀνταμείβεται. Ὅ,τι ἀπέφυγεν ἡ Θεοδώρα ἐν τῇ Θράκῃ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ καὶ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ. Παρασυρθεῖσα δὲ ὑπὸ κακῶς νενοσημένου θρησκευτικοῦ ζήλου ἐξέθηκεν ἑαυτήν, ἢ μᾶλλον ἐξέθηκε τὸν Χριστιανισμὸν τῆς Ἀνατολῆς, εἰς δεινοτάτας συμφορὰς.

Νόμισμα Μιχαὴλ Γ' (Μιχαὴλ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Θέκλα. Θεοδώρα)

Καὶ τοιαῦτα μὲν ὑπῆρξαν τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἐπῆγαγεν ἡ κατάλυ-

(1) Γράφει, ἀντὶ Σεβαστῆς, Σεβαστείας· καὶ ὑπῆρχε μὲν πόλις Σεβαστὴ ἐν Πόντῳ ἐν τῇ θέσει τῶν ἀρχαίων Καβείρων, πρὸς τὴν τοῦ Αὐγούστου (Σεβαστοῦ), οὕτω κληθεῖσα ὑπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Πόντου Πυθωδορίδος, ἀλλ' αὕτη δὲν ἀναφέρεται πλέον ἐν τοῖς βυζαντινοῖς χρόνοις.